

Nikdy sa nestážujú a vždy, keď im zavolám, majú dobrú náladu, hovoria o vojakoch na fronte zakladateľ Rady ukrajinskej mládeže	2
Online, dennikn.sk, 18. 7. 2024, 10:24	
Prešovská nemocnica smúti: So zármutkom sa lúči s obrovskou osobnosťou a kolegom	7
Online, presov.dnes24.sk, 20. 7. 2024, 10:39	
Pomarančový džús iba pre vyvolených	8
Televízia, Televízne noviny, 20. 7. 2024, 19:07	
Zomrel bývalý riaditeľ prešovskej nemocnice Peter Biroš, prispel k vzniku nemocnice aj fakulty	10
Online, finreport.sk, 21. 7. 2024, 0:00	
Zomrel bývalý riaditeľ prešovskej nemocnice Peter Biroš, prispel k vzniku nemocnice aj fakulty	11
Online, sita.sk, 21. 7. 2024, 8:48	
Zomrel bývalý riaditeľ prešovskej nemocnice Peter Biroš, prispel k vzniku nemocnice aj fakulty	12
Online, parlamentnelisty.sk, 21. 7. 2024, 10:00	
Zomrel bývalý riaditeľ prešovskej nemocnice Peter Biroš, prispel k vzniku nemocnice aj fakulty	13
Online, 24hod.sk, 21. 7. 2024, 10:48	
Zomrel bývalý riaditeľ prešovskej nemocnice Peter Biroš, prispel k vzniku nemocnice aj fakulty	14
Online, akcnezeny.sk, 21. 7. 2024, 11:30	
Zomrel bývalý riaditeľ prešovskej nemocnice Peter Biroš, prispel k vzniku nemocnice aj fakulty - - Agentúrne správy	15
Online, bratislavaden.sk, 21. 7. 2024, 11:35	
Spravodajstvo - Zomrel bývalý riaditeľ prešovskej nemocnice Peter Biroš, prispel k vzniku nemocnice aj fakulty	16
Online, virtualne.sk, 21. 7. 2024, 13:29	
Monetizácia očami dezinformátorov: Ako Hlavné správy, Zem a Vek a Daniel Bombic obchodujú s klamstvami	17
Online, infosecurity.sk, 21. 7. 2024, 14:31	
Zomrel bývalý politik a špičkový lekár Peter Biroš	20
Online, spravvy.pravda.sk, 21. 7. 2024, 15:43	
Slovensko smúti za veľkou osobnosťou: Zomrel špičkový lekár a exposlanec NR SR	21
Online, dnes24.sk, 21. 7. 2024, 15:43	
DEMENCIA sa môže objaviť už po štyridsiatke	22
Tlač, Bájecná žena, 22. 7. 2024	

Nikdy sa nestážujú a vždy, keď im zavolám, majú dobrú náladu, hovoria o vojakoch na fronte zakladateľ Rady ukrajinskej mládeže

18. 7. 2024, 10:24, Zdroj: ciernalabut.dennikn.sk, Vydavateľ: N Press, s.r.o., Autor: Kristína Červeňáková, Marie

Stracenská, Sentiment: Ambivalentný, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Dosah: 195 402 GRP: 4,34 OTS: 0,04 AVE: 1370 EUR

Share

Tweet

Pomoc od Slovákov si podľa neho bude pamätať každý jeho krajan, a to navždy. Ukrajinec Vlad Jackovij sa pred štyrmi rokmi presťahoval na Slovensko, aby u nás študoval novinárčinu. Po začiatku ruskej invázie založil Radu ukrajinskej mládeže na Slovensku, prostredníctvom ktorej organizuje finančné zbierky na zakúpenie potrebných vecí na front – lekárníček, vojenských viest alebo dronov. Okrem zbierok napráva dezinformácie na sociálnych sieťach Telegram a Instagram.

Prečo si niekto spoza hraníc vyberie zo všetkých krajín, kde môže študovať, práve Slovensko?

Môjmu rozhodnutiu predchádzala návšteva na našej strednej škole. Prišiel zástupca firmy, ktorá pomáha študentom dostať sa po strednej škole do zahraničia – na Slovensko, do Poľska a do Česka. Ignoroval som to. Chcel som ísť študovať do Kyjeva. Informácia o tejto ponuke sa však nejako dostala k mojim rodičom. Opýtali sa ma, či si to nechcem vyskúšať a ja som odmietol. Maturoval som z biológie, chémie, fyziky a matematiky a chcel som študovať medicínu. Tesne pred maturitou sa ma rodičia opýtali na zahraničie opäť. Vtedy som nad tým začal premýšľať. Pozrel som si tú ponuku a zistil si trochu viac o tom štúdiu. Aj to, že Slovensko patrí do Európskej únie, človek môže slobodne cestovať a spomínané štúdium je úplne iné – nie je tam sovietsky štýl výučby. Rozhodol som sa teda vyskúšať školu v zahraničí.

FOTO – archív V.J.

To bolo v roku 2019. Zo strany otca mám pradedka Poliaka a naši preto povedali, že asi pôjdem do Poľska. Povedal som im, že to nebude zaujímavé, pretože tam to už poznám. Zaujalo ma Slovensko, aj keď som o krajine vedel len to, že tam sú Tatry, že hlavné mesto je Bratislava a majú dobrého futbalistu Mareka Hamšika. Chcel som však vedieť viac.

Samozrejme prišla otázka, ako budem študovať na lekárskej fakulte, keď neviem po slovensky. „To zvládnem,“ povedal som rodičom a vyrazil na Slovensko. Prišiel som na Fakultu biológie a chémie **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, rozhodnutý naučiť sa za rok čo najviac po slovensky. Takto som sa chcel pripraviť na prijímačky na lekársku fakultu. Bol som si istý, že chémia a biológia budú obsahovať veľa latinských názvov, a teda že to nejako dám.

Síce to išlo, ale nie tak, ako som si predstavoval. Každú hodinu sme dostávali písomky a zadania. Hoci som mal chémiu a biológiu rád, moja slovenčina obsahovala len výrazy ako dobrý deň, ako sa máte, ako sa voláte a ďakujem. Rozumel som asi 60 percentám, bolo to dobrodružstvo. Čítal som, chápal som terminológiu, ale učiteľom som rozumel len ťažko. Rozprávali ako bežní ľudia – rýchlo, nechceli spomaliť a nestíhal som vnímať učivo, čo ma demotivovalo. Chcel som dobehnúť spolužiakov, ale nedarilo sa mi to. Nepresvedčilo ma ani skvelé moderné laboratórium.

Po dvoch mesiacoch a takmer skončenom zimnom semestri som sa vrátil domov. Vtedy som si uvedomil, že pracovať celý život v laboratóriu by ma asi nudilo. Stále bolo v hre štúdium medicíny, ale vedel som, že by to bolo naozaj ťažké. Rodičia ma do ničoho netlačili, no keď prišla reč na školu, o lekároch hovorili, že si ich spoločnosť váži. Myslím si, že je to taký sovietsky stereotyp.

V detstve som chcel byť športovým novinárom. Medzinárodné vzťahy ani geopolitika ma nejako zvlášť nezaujímali. Síce som od malička pozeral s babičkou večerné správy, no myslel som si, že sa budem zaoberať spoločenskými vedami, alebo budem športovým novinárom, keďže som od šiestich do trinástich rokov hrával futbal.

Doma sme teda zvažovali, či budem študovať medicínu alebo žurnalistiku. Rodičia si prácu novinárov vážia, ale báli sa. Odkedy sa Ukrajina osamostatnila a stala nezávislou, zabili u nás viac ako 90 novinárov. Upozorňovali ma, že naša postsovietska spoločnosť si neváži novinársku prácu, nepozná ju a novinárov považuje za ľudí, ktorí „štekajú“ za peniaze. Hovorili, že keď chcem byť dobrým a kvalitným novinárom, je to nebezpečné. Som ich jediný syn, nechceli, aby ma niekto zabil. Rozprávali sme sa o tom a ja som cítil, čo by som si prial radšej, no rodičia ma do ničoho netlačili, za čo som veľmi rád. Verím, že raz budem aj takým rodičom, ktorý dá deťom voľnosť.

Rodičia si prácu novinárov vážia, ale báli sa. Odkedy sa Ukrajina osamostatnila a stala nezávislou, zabili u nás viac ako 90 novinárov.

Takže ste sa po dvoch mesiacoch na Slovensku vrátili domov.

Áno. Rodičia logicky zisťovali, čo budem robiť ďalej. Povedal som im, že chcem vyskúšať novinárčinu. Opýtali sa ma, či na Ukrajine, no odpovedal som, že nie. Namietali, že neviem po slovensky a že novinár predsa musí ovládať jazyk na takej úrovni, aby bol príkladom pre

ostatných – ľudia sa predsa učia spisovnosti aj od novinárov. Mal som sedemnášť rokov a nerozumel som, prečo by som to nemohol aspoň skúsiť. Mal som drahy, bol som odhodlaný, no rodičia si mysleli, že nie som normálny.

Slovensko sa mi však veľmi páčilo a chcel som si vyskúšať úplnú samostatnosť. Už predtým som si v Košiciach našiel krúžok žurnalistiky a ako kameraman som chodil na zápasy hokejového tímu HC Košice. Preto som si najprv myslel, že v Košiciach nastúpim na masmediálnu fakultu. Požičal som si z knižnice kopu kníh a vtedy prišiel covid. Tak som sa s knihami vrátil domov a študoval – dejepis, geografiu, slovenčinu, počúval som podcasty. Starší študenti ma upokojovali, že to nebude také ťažké. O Bratislave som v tom čase vôbec nepremýšľal. Ak sa ma na ňu niekto opýtal, bránil som sa, že tam nemôžem ísť študovať, je to predsa najlepšia škola na Slovensku, na ktorú je ťažké dostať sa. Myslel som si, že tam ma nikdy nezoberú. Ledva som dúfal, že urobím prijímačky do Košíc.

FOTO – archív V.J.

Napokon som však do Bratislavy predsa išiel – s kamarátkou, ktorá robila prijímačky na psychológiu. Išiel som po Štúrovej ulici, okolo Katedry žurnalistiky Univerzity Komenského a povedal som si, že sa tam aspoň pozriem. Prvé dievča, ktoré som tam stretol, sa so mnou pustilo do reči a presvedčilo ma, aby som šiel na prijímačky. Skúsil som to teda a potom som skúsil aj Košice.

Potom som bol opäť doma na Ukrajine, sedel som na záhrade. Rodičia totiž pestujú maliny a jahody. Zrazu prišla mama a povedala mi, že mi prišiel list z Bratislavy. Odpovedal som jej, že mi isto píšú, že mi ďakujú, no nevyšlo to. No keď som list otvoril, stálo v ňom, že ma prijali. Nechcel som tomu veriť, musel som si tú informáciu overiť na webe. Číslo za číslom som zadával kód a naozaj – prijali ma. Vyskočil som a bežal od radosti po záhrade. Jednu alebo dve sekundy som váhal, lebo v Košiciach sa dala študovať žurnalistika s politológiou a v Bratislave len žurnalistika. Spolužiaci mi však povedali, že politológiu si viem do štúdia pribrať z iných katedrií. Vravrel som si že v Bratislave nikoho nemám, takže to bude o to zaujímavejšie. Rád začínam od nuly.

Vaša slovenčina dnes už nie je problém.

Najväčšie problémy mi robili dĺžne, pomohol mi ale program na webe. Čítanie veľmi pomáha a ja som veľa čítal a prepisoval texty. Zaujímala ma hlavne história Československa. Tiež som počúval podcasty. Prvý, ktorý ma nadchol, bol podcast športového redaktora Stanislava Benčata. Začínali sa slovami: „Čaute, všetci športovci a fanúšikovia“. Opakoval som po ňom celé vety. On bol mojím sprievodcom v slovenskom novinárskom svete. Snažil som sa pozerať a počúvať po slovensky všetko, na čom som prišiel.

Na Slovensku som od septembra 2020. Prvý rok som robil všetko pre to, aby som skončil zimný semester. Pandémia nás zavrela v byte, mal som čas sústrediť sa. V škole som sa snažil odovzdávať všetko, ako bolo treba. Učitelia boli prísni a nič nám neodpustili. Skúšky sme robili online tak, že sme museli mať zatvorené oči a ruky prekrížené na prsiach. Dôvodom bolo, aby sme odpovede neodpisovali alebo nečítali.

Keď prišiel február 2022, žili ste klasickým študentským životom. Pamätáte si, kde vás zastihla správa o vypuknutí vojny?

Akurát som sa po zimnom semestri a prázdninách na Ukrajine vrátil do Bratislavy. Už doma bolo cítiť napätú atmosféru. Úplnou náhodou som si vtedy vyskúšal prácu fixera (sprievodcu novinárov – pozn. red.). Novinári z denníka SME prišli do Kyjeva a ja som im pomáhal prekladať prípravu ich reportáží o vojakoch, ktorí cvičili na polygónoch. Mnohí politici už v tom čase varovali pred vojnou, no ja som bol do poslednej chvíle presvedčený, že niečo také sa nestane. Maximálne som si vedel predstaviť, že Rusko vojensky rozšíri svoju armádu do ďalšej ukrajinskej oblasti.

Bol som v Bratislave, keď prišli prvé správy o tom, že Putin uznal Doneckú a Luhanskú oblasť za nezávislé republiky. Sledoval som do tretej v noci jeho prejav, zaspal som až okolo šiestej ráno. Zobudila ma priateľka, ktorá pochádza zo Sumskeho regiónu na severe Ukrajiny 50 kilometrov od ruských hraníc. „Idú tanky,“ hovorila vydesene do telefónu. Bol som rozospatý, nechápal som, čo mi vraví. Keď som zložil, hneď som všetko overoval na internete. Zavolať som jej späť a tanky už boli v centre jej mesta. Potom som písal mame do Kyjeva, nemala však signál. Ozval som sa aj kamarátom Ukrajincom v Bratislave. Okamžite sme si išli kupovať lístky, že sa vraciame domov na Ukrajinu. Hneď som chcel ísť pomáhať.

Zavolala mi však mama a jej prvé slová boli, nech ma nenapadne vracat sa. Pozná ma. Prosila ma, aby som ostal – nemám výcvik, nebol som v armáde a neviem narábať so zbraňou. Presvedčala ma, nech radšej pre Ukrajinu urobím niečo zo Slovenska. Nech pomoc spojím so žurnalistikou alebo so svojím záujmom o informácie. Plakala, ozvali sa aj starí rodičia – všetci sa báli. Spojili sme sa aj s vojakom, ktorý organizoval teritoriálne obranné jednotky, ktoré tvoria obyčajní ľudia. „Upokojte sa, chlapci, stojíme v rade na samopaly a je nás veľa,“ povedal nám. V rade stáli starší aj ženy, všetci boli pripravení, no zbraní nebolo dosť. Aj tento vojak nás vyzval, aby sme pomohli z Bratislavy – napríklad aby sme začali zbierať pomoc.

Zobudila ma priateľka, ktorá pochádza zo Sumskeho regiónu na severe Ukrajiny 50 kilometrov od ruských hraníc. „Idú tanky,“ hovorila vydesene do telefónu.

Poslúchli sme ho. Bývam v študentskom mestečku a už prvý deň som zvolal všetkých Ukrajincom, ktorých sme poznali. Pripravili sme zhromaždenie a zistili, že vznikla iniciatíva Mier Ukrajine, tak sme sa pridali k nim. Neveril som, koľko ľudí prišlo v Bratislave na Hodžovo

námestie. Od dojatia nám bolo do plaču. Ďalšie stretnutia sme už potom robili aj v spolupráci s inými organizáciami.

S kamarátmi sme oslovili vedeniu internátov, aby nám poskytli priestory, kde sme každý večer zbierali, čo bolo treba. Študentský život zvyčajne znamená, že človek je večne bez peňazí, ale študenti aj tak stále prinášali všetko, čo bolo podľa nášho zoznamu treba. Pomoc sme potom odvážali do skladov, kde sa triedila, balila a nakladala do kamiónov smerom na Ukrajinu.

Postupne sa do vojenských jednotiek dostávali aj moji kamaráti či príbuzní a hlásili, čo je potrebné priamo na fronte. Potrebovali tam napríklad power banky a turnikety, čo je pomôcka, ktorá zastavuje krvácanie. Robil som zbierky, ako sa len dalo – za necelé tri dni som vyzbieral skoro dvetisíc eur. K tomu sa pridali moji spolužiaci a aj cudzí ľudia. Bol som dojatý solidárnosťou a pomocou a dodnes som za to vďačný. Nikdy na to nezabudnem, každý Ukrajinec si bude navždy pamätať pomoc od ľudí zo Slovenska.

Študentský život zvyčajne znamená, že človek je večne bez peňazí, ale študenti aj tak stále prinášali všetko, čo bolo podľa nášho zoznamu treba.

Ostal som teda v Bratislave. Pomáhal som ubytovávať Ukrajincov, chodil som s nimi na políciu pre doklady. Pokračoval som v organizovaní stretnutí a zbierkach pre civilistov, ktorí prichádzali na Slovensko.

Okrem toho ste sa venovali spresňovaniu informácií.

Mám na Telegrame svoj účet, a to aj preto, že po vypuknutí vojny prešlo na túto sociálnu sieť veľa Slovákov. Vo veľkom tam beží ruská propaganda. Nemám rád slovo alternatíva, radšej mám označenie „protipól“, takže som začal byť takým protipólom. Príspevky na Telegrame som začal overovať pomocou oficiálnych informácií od ministerstva obrany, ukrajinských nezávislých médií, ale aj pomocou príbuzných, ktorí sú priamo na miestach bojov. Prvý rok a pol som posúval informácie o tom, čo sa deje a ako postupujú boje, aj niekoľkokrát denne. Teraz je to menej, asi raz za deň – ľudia si už našli svoje zdroje. Verifikujem to, čo je kontroverznejšie. Robím to na Telegrame, aj na Instagrame. Prekvapilo ma, koľko ľudí to zaujíma a koľkí mi píšu.

A k tomu robíte zbierky priamo previazané s prvou líniou.

Áno, to robím stále intenzívnejšie. Je to veľmi potrebné. Prvé zbierky sme organizovali prostredníctvom transparentného účtu spôsobom „ak môžete, prispejte“. Pochopil som však, že je dobré ľuďom niečo za ich pomoc dať. Ak venujú príspevok, chcel som, nech im za niečo zostane, čo im pripomenie, že prostredníctvom daru pomohli ozbrojeným silám Ukrajiny. Začal som preto vymýšľať – napríklad tričká v slovensko-ukrajinských motívoch, tašky, poháre, hrnčeky, skrátka všetko, čo sa dá potlačiť. V rámci Rady ukrajinskej mládeže to za príspevok darujem, v podstate je to jej merch. Ak si človek od Rady niečo kúpi, celá suma ide na zbierku na front.

FOTO – archív V.J.

Je to takpovediac zbierka na mieru?

Peniaze vždy dám niekomu, koho poznám a som na sto percent presvedčený, že nezmiznú. Aj na Ukrajine sú horší ľudia a dejú sa rôzne veci. Overujem to a zatiaľ sa nestratilo nič. Napríklad môj spolužiak sa rozhodol ísť do vojny. Pritom by nemal – povolávací rozkaz je od 25 rokov a on má dvadsať, ale napriek tomu chcel ísť. Má iba asi 160 centimetrov a dostal vestu, ktorá mu bola po kolená. Volal mi a ukázal mi ju. Povedal som mu, že chystáme zbierku za šiltovky a tričká cez portál Donio, aby to bolo transparentné a že mu pomôžeme.

Bol som dojatý solidárnosťou a pomocou a dodnes som za to vďačný. Nikdy na to nezabudnem, každý Ukrajinec si bude navždy pamätať pomoc od ľudí zo Slovenska.

Vďaka Slovákom, ktorí nie sú ľahostajní, sme vyzbierali na vestu aj na špeciálny pridržiavací systém, ktorý pomáha niesť náboje a výbavu, kúpili sme tiež turnikety, medicínske veci a lekárníčku. Tí, ktorí prispeli, zachránili život jedného ukrajinského obrancu. Krok za krokom takto pomáhame kamarátom, známym aj neznámym ľuďom. Viem, že na vojnu sa takpovediac dá zvyknúť a ľudia zabúdajú, ale ja budem pokračovať.

Prekvapilo vás, že sa vyzbieralo toľko miliónov na muníciu Ukrajine?

Neprekvapilo. Som tu už štyri roky a viem, že na Slovensku žijú skvelí ľudia. Na Ukrajine mnohí netušili, aké je Slovensko. Po tejto zbierke sa však u nás začalo písať, že Slovensko je síce malý štát, ktorého vláda neprispela, ale obyčajní ľudia áno. Ľudia na Ukrajine boli prekvapení. Na druhý deň bol v tejto zbierke vyzbieraný už milión eur – Ukrajinci si to pamätajú.

Prispieť na náboje je iné, než dať peniaze na výbavu alebo humanitárne účely.

Áno, stretol som sa s tým, že niektorí ľudia sú viac pacifistickí. Chcú pomáhať a podporovať Ukrajinu, ale medicínsky alebo inak. Nechcú dať peniaze na náboj, lebo ten zabije človeka. Vysvetľoval som im, že vo vojne sa na to nikto nepozera. Rusi si nevyberajú, koho zabijú. Ak by zabíjali len vojakov, tak sa takáto námietka, dajme tomu, dá ako-tak akceptovať. Ale ruskí vojaci používajú svoje rakety na útoky na bežných civilistov, nielen na ľudí vo vojenskej uniforme. Ak Ukrajina nedostane podporu tu a teraz, zajtra môže byť ruská armáda za

hranicami Slovenska.

Pomáhate osobne aj preto, že sa vás vojna priamo dotkla?

Beží desiaty rok všeobecnej vojny Ruska proti Ukrajine – my sa na to pozeráme takto. Celoplošná invázia prebieha tretí rok. Myslím si, že sa to dotklo každého Ukrajinca. Napríklad kamarát-spolužiak, s ktorým sme kedysi chodili veľa von, sa prvé dni po útoku pridol do pluku Azov. Zomrel pred rokom v auguste pri obrane Bachmutu, o ktorom počuli asi všetci. Volal sa rovnako ako ja. Dnes naňho spomína už len mama, babička a bývalá priateľka – je to veľmi smutné.

Na Ukrajine mnohí netušili, aké je Slovensko. Po tejto zbierke sa však u nás začalo písať, že Slovensko je síce maličký štát, ktorého vláda neprispela, ale obyčajní ľudia áno.

Vyrastal som u babičky na dedine a jeden spolužiak odtiaľ absolvoval v roku 2022 vojenskú službu. Tak to u nás funguje – kto nejde na vysokú školu, ide povinne na základný vojenský výcvik. Jeho výcvik mal končiť v čase vypuknutia celoplošnej invázie a on so svojou jednotkou sa vtedy nachádzali v Mariupole. Mesto však Rusi obkľúčili už v piaty deň vojny a takmer celú jednotku rozbili. Niektorým sa podarilo dostať do zajatia a on je v ňom doteraz. Z takéhoto zajatia sa ľudia vracajú zmrzačení, vykastovaní, porezaní a schudnutí. O tomto kamarátovi sme najprv nič netušili, nevedeli sme, čo s ním je.

FOTO – archív V.J.

Pred rokom sme však náhodou natrafili na video. Vyplýva z neho, že tento náš kamarát sa nachádza v kolónii v dočasne okupovanej Doneckej oblasti. Video sme našli na ruských telegramových kanáloch a vidno na ňom vidno, ako iba sedí a hovorí odkaz svojej mame a otcovi, že je v poriadku a že sa vraj nič nedeje. Je schudnutý a pokojný. Ktovie, či za kamerou nestál niekto so samopalom.

Kamarát vo videu vyzýva rodičov, aby oňho požiadali a vláda ho vymenila. Lenže z tejto kolónie a z tejto basy je ťažké dostať sa. Jeho mama už tisíckrát žiadala o výmenu jej syna, no nejde to. Jeho jednotka patrila pod pluk Azov a ruská propaganda vytvorila naratív, že pluk Azov sú nacisti. Zadržávajú ich a mučia tými najhoršími spôsobmi.

Na rôznych smeroch frontovej línie sú moji traja príbuzní. Stále sme v spojení, teraz sme im posielali drony. Z mojej dediny, ktorá má tisíce obyvateľov, narukovalo veľa ľudí. Stovky z nich boli na frontovej línii, mnohí zomreli.

Vďaka blízkym mám správy z prvej ruky a keď rozprávajú o situácii, neznie to dobre. Rusi každý deň postupujú a majú prevahu, hlavne v počtoch. V zime a na jar nám chýbali náboje, je to zlé. Vojaci –ukrajinskí obrancovia – hovoria, že vojna môže trvať aj desať rokov, aj to však za predpokladu, ak bude dosť spôsobilých ukrajinských chlapcov, ktorí budú môcť bojovať. A ak nám budú pomáhať západní partneri. U nás to teda nevidia ružovo, ale sú vďační za každú pomoc.

A viete, čo je zaujímavé? Vždy, keď im zavolám, majú dobrú náladu. Nikdy mi nepovedali, že sa majú zle, nesťažujú sa. Fascinuje a motivuje ma to. Vidím okolo seba ľudí, ktorí sa majú dobre a v porovnaní s vojakmi sa trápia pre drobné veci. Rozumiem im, ale niekedy aj nie. Je to totiž kontrast. Viem, že vojaci nemajú náboje, boli dva týždne v blate a v zime v zákopoch. Nemohli vyjsť, ostreľovali ich. Nemali ani tekutiny, odkvapkávali si preto sneh a prevárali ho, aby získali čistú vodu. Videli, ako Rusi strieľajú na ich spolubojovníkov v zajatí. No hoci je situácia zlá, ubezpečujú ma, že všetko zvládneme.

Čo je jeden dron? Zbieram naňho peniaze už mesiac, pritom slúži len jeden deň. No obrancovia aj tak povedia, že sú mi veľmi vďační. Myslím si, že civilisti na Ukrajine sú zúfalejší ako vojaci. Vojaci sa veľmi snažia. Možno im pomáha, ak sa držia v nálade a nevzdávajú to.

Povedzte mi viac o Rade ukrajinskej mládeže, ktorá pomoc zastrešuje.

Tvorja ju ľudia, ktorí ma podporovali od začiatku celoplošnej invázie. Najprv som pomáhal sám, ako som vedel, ale nemalo to žiadnu štruktúru. Dlhو nebol čas na zakladanie niečoho. Mali sme len malú organizáciu, ktorá pomáhala so zhromaždeniami. Chcel som však, aby sme mali niečo jednotné a väčšie, aby to, čo robíme, bolo organizované a malo poriadnu hlavu a päť. Predtým to nemalo žiadnu disciplínu ani štruktúru a niekedy sme niečo aj nestihli.

Myslím si, že civilisti na Ukrajine sú zúfalejší ako vojaci.

V januári, kým som sa učil na skúšky, mi napadlo zhromaždiť všetkých ľudí, ktorí robia podporné aktivity pre Ukrajinu a ešte nestratili motiváciu. Sú aj takí, ktorí pomáhať prestali. Asi by som im mohol rozumieť, ale nechcem. Ak sa vojak, ktorý je na fronte už tretí rok, nevzdáva, prečo by sme sa mali vzdávať my? Z neba nad nami nepadajú bomby, je nám teplo, sme sýti, máme všetko pohodlie, aké môžeme mať. Neodsudzujem to, len tomu nerozumiem. Každopádne, je to ich voľba – žijeme v demokratickom svete a bránime sa voči totalite.

Aktívnych ľudí teraz združuje Rada. Našou úlohou je pripomínať, že v susednej krajine je vojna a že treba pomáhať hocikakým spôsobom. Či už v informačnom priestore, vyvracaním hoaxov a nepravdivých informácií alebo posielaním príspevkov.

Naším hlavným cieľom je nielen podporovať Ukrajinu, ale spájať slovenskú a ukrajinskú spoločnosť, aby sa viac spoznala. Robíme rôzne aktivity, napríklad každú nedeľu spolu v Sade Janka Kráľa beháme. Organizujeme futbalový turnaj, pripravujeme volejbalový turnaj. Spojili sme sa s Radou mládeže Slovenska a podujatia budeme organizovať aj spolu.

FOTO – archív V.J.

Hovorí sa, že od začiatku celoplošnej invázie je na Slovensku takmer 400-tisíc Ukrajincov. To je takmer ako celá Bratislava. Preto chcem, aby o nás Slováci vedeli viac. A súčasne chceme, aby si Ukrajinci vážili Slovákov. My sa tu síce cítíme ako doma, ale sme tu hostia. Mám kolegov, ktorí sú tu desať rokov, máme kopec nápadov. Ide nám o pomoc obrancom a súčasne o zblížovanie. Pracujeme na tom a chcem sa tomu veľa venovať.

Čítajte viac: Okolo pätnásť miliónov ľudí bude potrebovať pomoc. Nie sú to iba vojaci a vojačky, ale aj ich rodiny, ktoré odchádzajú z Ukrajiny, hovorí Martin Poliačik

Páčil sa Vám tento článok? Podporte nás!

Chcete dostávať zaujímavé články mailom? Prihláste sa do newslettera.

Share

Tweet

Články z rubriky SPOLOČNOSŤ

Študentov posadíme na vozík, aby porozumeli, čo zažívajú ľudia s hendikepom, hovorí riaditeľka komunitného centra

Okolo pätnásť miliónov ľudí bude potrebovať pomoc. Nie sú to iba vojaci a vojačky, ale aj ich rodiny, ktoré odchádzajú z Ukrajiny, hovorí Martin Poliačik

Vždy keď sa stretlo pokope viacero rómskych detí, prišli policajti, hovorí komunitná pracovníčka Marie Oláhová

Dezolát, slniečkar, sorošovec. Ak chceme zvýšiť dôveru v spoločnosti, nenálepkuje sa, hovorí výskumník Hugo Gloss

Profil autora:

Marie Stracenská

Väčšinu svojho profesijného života strávila v médiách. Okrem toho takmer deväť rokov konzultovala a pomáhala s politickým PR. Pôsobí v TA3. Je trénerka, školiteľka a príležitostná moderátorka. Témy, ktorým sa prevažne venuje sú komunikácia vo všetkých možných odtieňoch, prezentácia a práca s informáciami. Obdivuje všetkých, ktorí sa snažia meniť verejný priestor k lepšiemu. Mama dvojčiat, milovníčka príbehov a kníh, dlhých prechádzok rezkým krokom a pletenia.

Autor: Marie Stracenská, Kristína Červeňáková

Prešovská nemocnica smúti: So zármutkom sa lúči s obrovskou osobnosťou a kolegom [📄](#)

📅 20. 7. 2024, 10:39, Zdroj: presov.dnes24.sk [📄](#), Vydavateľ: internet.sk, a. s., Sentiment: Negatívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 8 190 GRP: 0,18 OTS: 0,00 AVE: 383 EUR

20. júl 2024 Rôzne

Slovensko smúti za veľkou osobnosťou: Zomrel špičkový lekár a exposlanec NR SR

Peter Biroš v rokoch 1997 - 1999 pôsobil ako riaditeľ NsP v Prešove, rovnakú pracovnú pozíciu zastával aj v rokoch 2002 - 2006 vo FNsP J. A. Reimana.

Zdroj: Fakultná nemocnica J.A Reimana Prešov

Fakultná nemocnica J. A. Reimana s poliklinikou (FNsP) prijala bolestivú správu o odchode Petra Biroša s veľkou ľútosťou a zármutkom. O smutnej správe informovala na sociálnej sieti.

„Osobnosť prešovskej nemocnice, bývalý riaditeľ, priateľ a kolega MUDr. Peter Biroš, PhD nás opustil vo veku 74 rokov,“ priblížili z FNsP.

Ako píše nemocnica, Peter Biroš sa narodil v Prešove v roku 1950. Lekársku fakultu **UPJŠ** v Košiciach, odbor stomatológie, absolvoval v roku 1974.

Od toho istého roku pracoval ako sekundárny lekár stomatochirurgického oddelenia, ktoré od 01.02.1983 viedol ako ordinár, od 01.05.1996 ako primár.

Riaditeľ nemocnice

V rokoch 1997 – 1999 pôsobil ako riaditeľ NsP v Prešove. Rovnakú pracovnú pozíciu zastával aj v rokoch 2002 – 2006 vo FNsP J. A. Reimana Prešov. Od roku 2006 pracoval ako prednosta na klinike maxilofaciálnej chirurgie a dentálnej hygieny.

„Okrem dlhoročnej medicínskej praxe sa výrazne angažoval vo verejno-spoločenskej činnosti ako funkcionár telovýchovy a športu, vyše 10 rokov viedol telovýchovnú organizáciu pri OÚNZ v Prešove, pôsobil ako športový funkcionár a športový lekár v hádzanárskom klube Tatran Prešov,“ doplnila nemocnica.

Založenie fakulty

Vo funkcii riaditeľa FNsP prispel výraznou mierou k založeniu Fakulty zdravotníctva Prešovskej univerzity a k vzniku Fakultnej nemocnice s poliklinikou J. A. Reimana Prešov.

„Navždy budeme spomínať na MUDr. Petra Biroša, PhD. s úctou a vďakou. Rodine a blízkym vyslovujeme úprimnú sústrasť,“ uzavrela nemocnica.

Okrem medicínskej praxe sa Biroš angažoval aj politicky. Vo volebnom období 2002 až 2006 bol poslancom Národnej rady SR. Do parlamentu sa dostal za stranu Aliancia nového občana.

S veľkou ľútosťou a zármutkom sme dnes prijali správu o odchode osobnosti prešovskej nemocnice, bývalého riaditeľa,...

Posted by Fakultná nemocnica J.A Reimana Prešov on Friday, July 19, 2024

Zdroj: Dnes24.sk

Autor: Global24 s.r.o.

Pomarančový džús iba pre vyvolených [✉](#)

📅 20. 7. 2024, 19:07, Relácia: **Televízne noviny**, Stanica: **Markíza**, Vydavateľ: **MARKÍZA - SLOVAKIA, spol. s r.o.**, Sentiment: **Ambivalentný**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**. Kľúčové slová: **UPJŠ**

Dosah: **337 500 GRP**; **7,50 OTS**; **0,08 AVE**; **32625 EUR**

Danica Nejedlá, moderátorka:

Pomarančový džús iba pre bohatých. Jeho cena láme historické rekordy. Niekde dokonca čerstvá šťava zdražela za posledný rok takmer dvojnásobne.

Patrik Švajda, moderátor:

Farmári po celom svete sa sťažujú na extrémne výkyvy počasia, ale aj na choroby pomarančovníkov.

Lukáš Zuzelka, redaktor:

Farmári na juhu Brazílie si takú katastrofálnu sezónu nepamätajú. Hovoria o najhoršej úrode za posledné 4 desaťročia. Oscar Simonetti ukazuje na preschnuté stromy.

Oscar Simonetti, brazílsky farmár:

Ovocie poriadne nedozrieva, pomaranče padajú zo stromov predčasne a tie, ktoré aj zostanú na stromoch sú viditeľne menšie a ľahšie.

Lukáš Zuzelka, redaktor:

Brazília patrí k bezkonkurenčne najväčším svetovým producentom a vývozcom pomarančovej šťavy. Juhoamerická krajina vyprodukuje každý rok zhruba 300 miliónov debničiek pomarančov. Túto sezónu to bude odhadom asi až o štvrtinu menej.

Oscar Simonetti, brazílsky farmár:

Šťavy je málo, no tak jej cena ide pochopiteľne nahor.

Lukáš Zuzelka, redaktor:

Oproti minulému roku sa už pomarančová šťava obchoduje za cenu vyššiu až o 74 percent. Už sme to pocítili alebo to už čoskoro pocítíme aj v obchodoch. Niektoré z nich už zareagovali a ceny zvýšili. V jednom z bratislavských supermarketov si viete fresh naliať do fľaše a to aj bez obsluhy. Takže pol litra pomarančovej šťavy stojí takmer 5 eur. A to je ešte na slovenské pomery relatívne výhodná cena.

Marek Šilhavík, redaktor:

V Nových Zámkoch sme za 3 deci čerstvej pomarančovej šťavy zaplatili 4 € a 80 centov. Ceny nezvyšovali. Zatiaľ.

Lukáš, prevádzkar kaviarne v Nových Zámkoch:

Ak bude také vyššie zvýšenie, budeme musieť zvýšiť aj my vlastne ceny za ten fresh.

anketa:

Je to ideálna cena, ale kebyže to je väčšia cena, tak určite nie. Radšej normálny džús.

Podľa mňa to je ideálne momentálne.

Lukáš Zuzelka, redaktor:

Odborníci hovoria, že farmári po celom svete stále intenzívnejšie pociťujú dôsledky klimatických zmien. Tohtoročné vyššie ceny sa tak môžu stať do budúcnosti štandardom, a to aj pri iných komoditách.

Robert Gregorek, zástupca riaditeľ pre prevádzku Botanickéj záhrady **UPJŠ** v Košiciach:

Vieme, že to platí o kakau, teda o kakaových bôboch, už sú takisto drahšie ako bývali, produkcia kávy má svoje problémy, nebudú ani citrusy pravdepodobne výnimkou.

Lukáš Zuzelka, redaktor:

Vysoké ceny pomarančových džúsov by sa teoreticky dali obísť, ak by sme si pomaranče vedeli dopestovať sami. Nadšenci to aj robia, no treba na to veľa času a väčšie skleníky.

Martin Hôždala, Citrus klub Košice:

Citrusy, na prezimovanie stačí tých 10 stupňov, netreba im a stačí prítmie.

Robert Gregorek, zástupca riaditeľ pre prevádzku Botanickej záhrady **UPJŠ** v Košiciach:

Dozreté plody na pomarančovníku v tejto časti sezóny u nás sú netypické. Skôr sme zvyknutí na to, že v polovici roka sú plody ešte v tejto fáze vývoja, zeleno vyfarbené a budú dozrievať až v závere roka.

Lukáš Zuzelka, redaktor:

Redakcia Lukáš Zuzelka, televízia Markíza.

Zomrel bývalý riaditeľ prešovskej nemocnice Peter Biroš, prispel k vzniku nemocnice aj fakulty [↗](#)

📅 21. 7. 2024, 0:00, Zdroj: [finreport.sk](#) [↗](#), Sentiment: Negatívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Dosah: 2 277 GRP: 0,05 OTS: 0,00 AVE: 223 EUR

21.7.2024 (SITA.sk) - Vo veku 74 rokov zomrel 19. júla bývalý riaditeľ prešovskej nemocnice Peter Biroš. Prispel k vzniku Fakultnej nemocnice s poliklinikou J. A. Reimana Prešov a výraznou mierou sa tiež zaslúžil o založenie Fakulty zdravotníctva Prešovskej univerzity. Posledná rozlúčka s Petrom Birošom bude 23. júla v Prešove.

Peter Biroš sa narodil v Prešove v roku 1950. Na Lekárskej fakulte **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** absolvoval odbor stomatológia v roku 1974. Od toho istého roku pracoval ako sekundárny lekár stomatochirurgického oddelenia, ktoré od februára 1983 viedol ako ordinár a od mája 1996 ako primár.

V rokoch 1997 - 1999 pôsobil ako riaditeľ Nemocnice s poliklinikou v Prešove. Rovnakú pracovnú pozíciu zastával aj v rokoch 2002 - 2006 vo Fakultnej nemocnici s poliklinikou J. A. Reimana Prešov. Od roku 2006 pracoval ako prednosta na klinike maxilofaciálnej chirurgie a dentálnej hygieny.

Okrem dlhoročnej medicínskej praxe sa výrazne angažoval vo verejno-spoločenskej činnosti ako funkcionár telovýchovy a športu, vyše 10 rokov viedol telovýchovnú organizáciu pri Okresnom ústave národného zdravia v Prešove, pôsobil ako športový funkcionár a športový lekár v hádzanárskom klube Tatran Prešov. K jeho záujmom patrila aj žurnalistika, v minulosti prispieval ako dopisovateľ do viacerých denníkov celoštátneho významu.

Autor: FinReport.sk

Zomrel bývalý riaditeľ prešovskej nemocnice Peter Biroš, prispel k vzniku nemocnice aj fakulty [✉](#)

📅 21. 7. 2024, 8:48, Zdroj: [sita.sk](#) [✉](#), Vydavateľ: SITA Slovenská tlačová agentúra a.s., Autor: Mária Pietová, SITA, Sentiment: Negatívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach. Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Dosah: 19 706 GRP: 0,44 OTS: 0,00 AVE: 1200 EUR

21. 07. 2024

Mária Pietová

Vo veku 74 rokov zomrel 19. júla bývalý riaditeľ prešovskej nemocnice Peter Biroš. Prispel k vzniku Fakultnej nemocnice s poliklinikou J. A. Reimana Prešov a výraznou mierou sa tiež zaslúžil o založenie Fakulty zdravotníctva Prešovskej univerzity. Posledná rozlúčka s Petrom Birošom bude 23. júla v Prešove.

Peter Biroš sa narodil v Prešove v roku 1950. Na Lekárskej fakulte **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** absolvoval odbor stomatológia v roku 1974. Od toho istého roku pracoval ako sekundárny lekár stomatochirurgického oddelenia, ktoré od februára 1983 viedol ako ordinár a od mája 1996 ako primár.

V rokoch 1997 – 1999 pôsobil ako riaditeľ Nemocnice s poliklinikou v Prešove. Rovnakú pracovnú pozíciu zastával aj v rokoch 2002 – 2006 vo Fakultnej nemocnici s poliklinikou J. A. Reimana Prešov. Od roku 2006 pracoval ako prednosta na klinike maxilofaciálnej chirurgie a dentálnej hygieny.

Okrem dlhoročnej medicínskej praxe sa výrazne angažoval vo verejno-spoločenskej činnosti ako funkcionár telovýchovy a športu, vyše 10 rokov viedol telovýchovnú organizáciu pri Okresnom ústave národného zdravia v Prešove, pôsobil ako športový funkcionár a športový lekár v hádzanárskom klube Tatran Prešov. K jeho záujmom patrila aj žurnalistika, v minulosti prispieval ako dopisovateľ do viacerých denníkov celoštátneho významu.

Máte tip na článok? Napíšte nám TU

Najčítanejšie

Autor: Mária Pietová, SITA

Zomrel bývalý riaditeľ prešovskej nemocnice Peter Biroš, prispel k vzniku nemocnice aj fakulty [↗](#)

📅 21. 7. 2024, 10:00, Zdroj: [parlamentnelisty.sk](#) [↗](#), Autor: SITA, Sentiment: Negatívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové

slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Dosah: 3 646 GRP: 0,08 OTS: 0,00 AVE: 275 EUR

23.7.2024 (SITA.sk) – Vo veku 74 rokov zomrel 19. júla bývalý riaditeľ prešovskej nemocnice Peter Biroš. Prispel k vzniku Fakultnej nemocnice s poliklinikou J. A. Reimana Prešov a výraznou mierou sa tiež zaslúžil o založenie Fakulty zdravotníctva Prešovskej univerzity. Posledná rozlúčka s Petrom Birošom bude 23. júla v Prešove.

Peter Biroš sa narodil v Prešove v roku 1950. Na Lekárskej fakulte **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** absolvoval odbor stomatológia v roku 1974. Od toho istého roku pracoval ako sekundárny lekár stomatochirurgického oddelenia, ktoré od februára 1983 viedol ako ordinár a od mája 1996 ako primár.

V rokoch 1997 – 1999 pôsobil ako riaditeľ Nemocnice s poliklinikou v Prešove. Rovnakú pracovnú pozíciu zastával aj v rokoch 2002 – 2006 vo Fakultnej nemocnici s poliklinikou J. A. Reimana Prešov. Od roku 2006 pracoval ako prednosta na klinike maxilofaciálnej chirurgie a dentálnej hygieny.

Okrem dlhoročnej medicínskej praxe sa výrazne angažoval vo verejno-spoločenskej činnosti ako funkcionár telovýchovy a športu, vyše 10 rokov viedol telovýchovnú organizáciu pri Okresnom ústave národného zdravia v Prešove, pôsobil ako športový funkcionár a športový lekár v hádzanárskom klube Tatran Prešov. K jeho záujmom patrila aj žurnalistika, v minulosti prispieval ako dopisovateľ do viacerých denníkov celoštátneho významu.

Viac k témam: bývalý riaditeľ prešovskej nemocnice, Úmrtie

Zdroj: SITA.sk – Zomrel bývalý riaditeľ prešovskej nemocnice Peter Biroš, prispel k vzniku nemocnice aj fakulty © SITA Všetky práva vyhradené.

- Reklama -

Autor: SITA

Zomrel bývalý riaditeľ prešovskej nemocnice Peter Biroš, prispel k vzniku nemocnice aj fakulty [✉](#)

📅 21. 7. 2024, 10:48, Zdroj: [24hod.sk](#) [✉](#), Vydavateľ: I.N.P. s.r.o., Sentiment: Negatívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové

slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Dosah: 2 330 GRP: 0,05 OTS: 0,00 AVE: 225 EUR

Tagy: bývalý riaditeľ prešovskej nemocnice Úmrtie

Vo veku 74 rokov zomrel 19. júla bývalý riaditeľ prešovskej nemocnice Peter Biroš. Prispel k vzniku Fakultnej nemocnice s poliklinikou J. A. Reimana Prešov a...

21.7.2024 (SITA.sk) - Vo veku 74 rokov zomrel 19. júla bývalý riaditeľ prešovskej nemocnice Peter Biroš. Prispel k vzniku Fakultnej nemocnice s poliklinikou J. A. Reimana Prešov a výraznou mierou sa tiež zaslúžil o založenie Fakulty zdravotníctva Prešovskej univerzity. Posledná rozlúčka s Petrom Birošom bude 23. júla v Prešove.

Peter Biroš sa narodil v Prešove v roku 1950. Na Lekárskej fakulte **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** absolvoval odbor stomatológia v roku 1974. Od toho istého roku pracoval ako sekundárny lekár stomatochirurgického oddelenia, ktoré od februára 1983 viedol ako ordinár a od mája 1996 ako primár.

V rokoch 1997 - 1999 pôsobil ako riaditeľ Nemocnice s poliklinikou v Prešove. Rovnakú pracovnú pozíciu zastával aj v rokoch 2002 - 2006 vo Fakultnej nemocnici s poliklinikou J. A. Reimana Prešov. Od roku 2006 pracoval ako prednosta na klinike maxilofaciálnej chirurgie a dentálnej hygieny.

Okrem dlhoročnej medicínskej praxe sa výrazne angažoval vo verejno-spoločenskej činnosti ako funkcionár telovýchovy a športu, vyše 10 rokov viedol telovýchovnú organizáciu pri Okresnom ústave národného zdravia v Prešove, pôsobil ako športový funkcionár a športový lekár v hádzanárskom klube Tatran Prešov. K jeho záujmom patrila aj žurnalistika, v minulosti prispieval ako dopisovateľ do viacerých denníkov celoštátneho významu.

Autor: 24hod.sk - 24 hodín s.r.o. - WebSys s.r.o.

Zomrel bývalý riaditeľ prešovskej nemocnice Peter Biroš, prispel k vzniku nemocnice aj fakulty [↗](#)

📅 21. 7. 2024, 11:30, Zdroj: [aknezeny.sk](#) [↗](#), Sentiment: Negatívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Dosah: 2 176 GRP: 0,05 OTS: 0,00 AVE: 218 EUR

0

21.7.2024 (SITA.sk) – Vo veku 74 rokov zomrel 19. júla bývalý riaditeľ prešovskej nemocnice Peter Biroš. Prispel k vzniku Fakultnej nemocnice s poliklinikou J. A. Reimana Prešov a výraznou mierou sa tiež zaslúžil o založenie Fakulty zdravotníctva Prešovskej univerzity. Posledná rozlúčka s Petrom Birošom bude 23. júla v Prešove.

Peter Biroš sa narodil v Prešove v roku 1950. Na Lekárskej fakulte **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** absolvoval odbor stomatológie v roku 1974. Od toho istého roku pracoval ako sekundárny lekár stomatochirurgického oddelenia, ktoré od februára 1983 viedol ako ordinár a od mája 1996 ako primár.

V rokoch 1997 – 1999 pôsobil ako riaditeľ Nemocnice s poliklinikou v Prešove. Rovnakú pracovnú pozíciu zastával aj v rokoch 2002 – 2006 vo Fakultnej nemocnici s poliklinikou J. A. Reimana Prešov. Od roku 2006 pracoval ako prednosta na klinike maxilofaciálnej chirurgie a dentálnej hygieny.

Okrem dlhoročnej medicínskej praxe sa výrazne angažoval vo verejno-spoločenskej činnosti ako funkcionár telovýchovy a športu, vyše 10 rokov viedol telovýchovnú organizáciu pri Okresnom ústave národného zdravia v Prešove, pôsobil ako športový funkcionár a športový lekár v hádzanárskom klube Tatran Prešov. K jeho záujmom patrila aj žurnalistika, v minulosti prispieval ako dopisovateľ do viacerých denníkov celoštátneho významu.

Viac k témam: bývalý riaditeľ prešovskej nemocnice, Úmrtie

Zdroj: SITA.sk – Zomrel bývalý riaditeľ prešovskej nemocnice Peter Biroš, prispel k vzniku nemocnice aj fakulty © SITA Všetky práva vyhradené.

Autor: -

Zomrel bývalý riaditeľ prešovskej nemocnice Peter Biroš, prispel k vzniku nemocnice aj fakulty - - Agentúrne správy ✉

📅 21. 7. 2024, 11:35, Zdroj: agenturnespravy.bratislavaden.sk ✉, Vydavateľ: SITA Slovenská tlačová agentúra a.s., Autor: SITA, Sentiment: Negatívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Ďalšie zdroje: bratislavaden.sk
Dosah: 2 538 GRP: 0,06 OTS: 0,00 AVE: 339 EUR

Zomrel bývalý riaditeľ prešovskej nemocnice Peter Biroš, prispel k vzniku nemocnice aj fakulty

21. 07. 2024

Slovensko

SITA Slovenska tlacova agentura

21.7.2024 (SITA.sk) – Vo veku 74 rokov zomrel 19. júla bývalý riaditeľ prešovskej nemocnice Peter Biroš. Prispel k vzniku Fakultnej nemocnice s poliklinikou J. A. Reimana Prešov a výraznou mierou sa tiež zaslúžil o založenie Fakulty zdravotníctva Prešovskej univerzity. Posledná rozlúčka s Petrom Birošom bude 23. júla v Prešove.

Peter Biroš sa narodil v Prešove v roku 1950. Na Lekárskej fakulte Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach absolvoval odbor stomatológia v roku 1974. Od toho istého roku pracoval ako sekundárny lekár stomatochirurgického oddelenia, ktoré od februára 1983 viedol ako ordinár a od mája 1996 ako primár.

V rokoch 1997 – 1999 pôsobil ako riaditeľ Nemocnice s poliklinikou v Prešove. Rovnakú pracovnú pozíciu zastával aj v rokoch 2002 – 2006 vo Fakultnej nemocnici s poliklinikou J. A. Reimana Prešov. Od roku 2006 pracoval ako prednosta na klinike maxilofaciálnej chirurgie a dentálnej hygieny.

Okrem dlhoročnej medicínskej praxe sa výrazne angažoval vo verejno-spoločenskej činnosti ako funkcionár telovýchovy a športu, vyše 10 rokov viedol telovýchovnú organizáciu pri Okresnom ústave národného zdravia v Prešove, pôsobil ako športový funkcionár a športový lekár v hádzanárskom klube Tatran Prešov. K jeho záujmom patrila aj žurnalistika, v minulosti prispieval ako dopisovateľ do viacerých denníkov celoštátneho významu.

Viac k témam: bývalý riaditeľ prešovskej nemocnice, Úmrtie

Zdroj: SITA.sk – Zomrel bývalý riaditeľ prešovskej nemocnice Peter Biroš, prispel k vzniku nemocnice aj fakulty © SITA Všetky práva vyhradené.

Zdieľať

Spravodajstvo - Zomrel bývalý riaditeľ prešovskej nemocnice Peter Biroš, prispel k vzniku nemocnice aj fakulty [🔗](#)

📅 21. 7. 2024, 13:29, Zdroj: [kezmarok.virtualne.sk](#) [🔗](#), Sentiment: Negatívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Ďalšie zdroje: [virtualne.sk](#)

Dosah: 7 248 GRP: 0,16 OTS: 0,00 AVE: 549 EUR

21.7.2024 (SITA.sk) - Vo veku 74 rokov zomrel 19. júla bývalý riaditeľ prešovskej nemocnice Peter Biroš . Prispel k vzniku Fakultnej nemocnice s poliklinikou J. A. Reimana Prešov a výraznou mierou sa tiež zaslúžil o založenie Fakulty zdravotníctva Prešovskej univerzity. Posledná rozlúčka s Petrom Birošom bude 23. júla v Prešove.

Peter Biroš sa narodil v Prešove v roku 1950. Na Lekárskej fakulte Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach absolvoval odbor stomatológia v roku 1974. Od toho istého roku pracoval ako sekundárny lekár stomatochirurgického oddelenia, ktoré od februára 1983 viedol ako ordinár a od mája 1996 ako primár.

V rokoch 1997 - 1999 pôsobil ako riaditeľ Nemocnice s poliklinikou v Prešove. Rovnakú pracovnú pozíciu zastával aj v rokoch 2002 - 2006 vo Fakultnej nemocnici s poliklinikou J. A. Reimana Prešov. Od roku 2006 pracoval ako prednosta na klinike maxilofaciálnej chirurgie a dentálnej hygieny.

Okrem dlhoročnej medicínskej praxe sa výrazne angažoval vo verejno-spoločenskej činnosti ako funkcionár telovýchovy a športu, vyše 10 rokov viedol telovýchovnú organizáciu pri Okresnom ústave národného zdravia v Prešove, pôsobil ako športový funkcionár a športový lekár v hádzanárskom klube Tatran Prešov. K jeho záujmom patrila aj žurnalistika, v minulosti prispieval ako dopisovateľ do viacerých denníkov celoštátneho významu.

Viac k témam: bývalý riaditeľ prešovskej nemocnice, Úmrtie

Zdroj: SITA.sk - Zomrel bývalý riaditeľ prešovskej nemocnice Peter Biroš, prispel k vzniku nemocnice aj fakulty © SITA Všetky práva vyhradené.

Zomrel bývalý riaditeľ prešovskej nemocnice Peter Biroš, prispel k vzniku nemocnice aj fakulty

Monetizácia očami dezinformátorov: Ako Hlavné správy, Zem a Vek a Daniel Bombic obchodujú s klamstvami

21. 7. 2024, 14:31, Zdroj: infosecurity.sk, Autor: Michaela Dubóczy, Sentiment: Pozitívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach
Dosah: 487 GRP: 0,01 OTS: 0,00 AVE: 104 EUR

Email

Digitálna reklama tvorí zásadný pilier monetizácie obsahu mnohých aktérov – ako spravodajských portálov, tak lifestyleových a bulvárnych magazínov. Vďaka reklame však môžu zarábať aj dezinformačné, konšpiračné či ezoterické webstránky, ktoré vďaka umiestňovaniu reklamných blokov dokážu udržiavať vlastných chod a pokračovať v šírení klamlivých či zavádzajúcich informácií.

Na túto skutočnosť sme poukázali už v lete 2023 v štúdiu zameranej na finančné a organizačné pozadie dezinfowebov. Spomedzi 51 sledovaných aktívnych webstránok používalo reklamu 47 %. Fundamentálnym nástrojom pre fungovanie je reklama najmä u takých aktérov, ktorí dosahujú vysoké čísla návštevnosti na svojich webstránkach.

Hlavné správy kombinujú množstvo nástrojov na generovanie zisku

Jednou z webstránok, ktorej sa darí dosahovať vysokú návštevnosť a zároveň oslovovať inzerentov, je nedôveryhodná webstránka Hlavné správy. V roku 2023 sme odhadli maximálny potenciálny mesačný príjem z reklamy webu až vo výške 71 484 eur. Hlavné správy sa pritom v našom monitoringu umiestnili na prvom mieste s ohľadom na danú metriku. Za stránkou nasledovali portály BájedneŽeny.sk a eReport.

Keďže od minulého leta sa situácia ohľadom inzercie na dezinfoweboch výraznejšie nezmenila, reklamy sledujeme aj naďalej. Z nášho monitoringu reklám počas marca a apríla 2024 vyplynulo, že práve portál Hlavné správy mal počas daného obdobia najvyšší počet inzercií od rôznych spoločností.

Po návšteve webstránky sa pritom môžu používateľom zobrazovať inzercie známych firiem, u ktorých by sme nepredpokladali vedomú podporu dezinformačných naratívov. Samotná webstránka pritom aktívne nabáda používateľov k zobrazeniu reklamy (viď nižšie priložený screenshot), ale aj inzerentov k umiestneniu reklamných okien či využitiu možností platených PR článkov.

Veľké banery s reklamou sa návštevníkom webstránky zobrazujú nepretržite. Počas návštevy autorkou článku banery využívala rožňavská spoločnosť Kaltenecker.

Záložka pre inzerentov sľubuje firmám oslovenie viac ako milióna návštevníkov. Vyššie spomínaná banerová reklama pritom stojí 2 000 eur.

Zvyšovanie počtu návštev na webe, a tým aj rastúce zisky z reklamy, Hlavné správy dosahujú aj vďaka propagácii článkov na platforme Telegram, kde má portál v súčasnosti približne 14,5-tisíc odberateľov. Odkazovanie na články je prítomné aj na YouTube kanáli portálu, ktorý by potenciálne – ak je kanál súčasťou partnerského programu AdSense – mohol generovať zisk z reklamy.

K monetizačným nástrojom tiež patrí dobrovoľná podpora od čitateľov a fanúšikov, ktorí môžu prispieť platbou priamo na webe alebo využiť niektorý z formátov predplatného, ktorý umožňuje získavanie prémiového obsahu.

Portál ponúka formu predplatného bez reklám. Nabáda k zakúpeniu dlhodobého (ročného) predplatného, ku ktorému ponúka zľavu.

Nezaháľa ani portál Zem a Vek

Typickým príkladom aktéra, ktorý využíva kombináciu viacerých monetizačných nástrojov, je dezinformačný portál Zem a Vek. Ten sa – podobne ako Hlavné správy – snaží vďaka rôznym platformám propagovať svoje články a zvyšovať tak návštevnosť webu.

Pri mapovaní finančného pozadia dezinfowebov v roku 2023 sme Zem a Vek zaradili do skupiny Obchodníkov. Ide o kategóriu takých webov, ktoré sa kontinuálne venujú sociálno-politickým témam a pri svojich aktivitách využívajú širokú paletu nástrojov na generovanie zisku. Webstránka pritom funguje prostredníctvom modelu zastrešenia spoločnosťou s ručením obmedzeným (SOFIAN, s. r. o.), čo jej umožňuje prevádzkovanie e-shopu či získavanie 2 % z daní fyzických a právnických osôb.

V minulosti bola na webstránke prítomná aj reklama, čo sa neskôr zmenilo. Dnes portál funguje na generovaní zisku z aktivity s. r. o., ako je spomínaná prevádzka e-shopu s rôznym tovarom, ponuka predplatného a fungovanie vydavateľstva.

Sofian je aj názov e-shopu a vydavateľstva, kde portál Zem a Vek predáva rôzne typy tovaru a propagačných materiálov.

Stránka navyše umožňuje dobrovoľnú podporu prostredníctvom platobnej brány alebo internet bankingu. Na tieto možnosti pravidelne upozorňuje aj telegramový kanál Zem a Vek, ktorý v príspevkoch odkazuje na možnosť zaslania dobrovoľného príspevku na bežný alebo transparentný účet. V súčasnosti má kanál približne 31,6-tisíc odberateľov.

Príspevok z 21. júla 2024 nabádal telegramových fanúšikov k zasielaniu dobrovoľných darov.

Potenciálne významnou možnosťou monetizácie činnosti Zem a Vek môže byť umiestňovanie reklamy k videám kanálu ZVTV (pridružený video portál Zem a Vek) na YouTube. ZVTV má v súčasnosti na platforme viac než 72-tisíc odberateľov, čo ho robí najúspešnejším problematickým YouTube kanálom na Slovensku.

V prípade, že je kanál súčasťou partnerského programu AdSense, môže získavať profit z umiestňovania reklamy ku svojim videám. Počas písania článku sme pri videách ZVTV identifikovali reklamy spoločností Kofola, Unilever, Union či Philips.

21. júla 2024 sa nám pri jednom z videí ZVTV zobrazila reklama spoločnosti Kofola. Stalo sa tak napriek skutočnosti, že sme niekoľko týždňov dozadu firmu oslovili a upozornili ju na jej inzerciu zobrazujúcu sa pri nevhodnom obsahu na YouTube. Spoločnosť v danom čase reagovala pozitívne a prejavila záujem o nápravu daného stavu.

Obohacujú sa aj dezinfuenci

Zisky z pôsobenia na sociálnych sieťach alebo webstránkach sa nemusia zákonite dotýkať len dezinfowebov. Profit z video produkcie, umiestňovania reklamy na YouTube či webe alebo aj z výziev na dobrovoľné finančné dary môže byť vysoký aj u dezinfuencerov – vplyvných jednotlivcov, ktorí kontinuálne šíria zavádzajúci či nepravdivý obsah.

Typickým príkladom takéhoto jednotlivca môžu byť osoby ako pochybný komentátor a údajný „investatívny novinár“ Martin Daňo, komplici dezinformačných webstránok Mimi Šramová či Juraj Štubniak, alebo pravicový extrémista Daniel Bombic, známy pod pseudonymom Danny Kollar.

Screenshot kanálu Dannyho Kollara na Odysee. Platforma v praxi publikovaný obsah moderuje len veľmi minimálne.

Práve Bombic je známy svojou schopnosťou prispôbiť sa meniacim sa podmienkam a presúvať sa na ďalšie platformy ponúkajúce možnosť monetizácie. Proti Bombicovi, na ktorého sú vydané tri medzinárodné zatykače, totiž v auguste 2023 zakročila spoločnosť Meta zmazaním jeho facebookovej stránky. Tá obsahovala prakticky výlučne obsah prezdieľaný z YouTube a Telegramu.

2. júna 2024 mu doživotne zrušila účet aj platforma YouTube. Spoločnosť Google to v reakcii pre denník SME odôvodnila tým, že tak urobila pre „porušenie zásad YouTube“. Kanál bol pritom aktívny už od roku 2015 a patril k najvplyvnejším účtom slovenskej dezinfoscény na YouTube. V čase zrušenia mal približne 79-tisíc odberateľov a dosiahol vyše 28,5 milióna zhladnutí videí.

Aj keď Bombic takto prišiel o značnú časť svojich príjmov z reklamy, naďalej používa platformy Telegram, Odysee a Rumble. Tie regulujú publikovaný obsah len minimálne alebo vôbec.

Pravidlá komunity Odysee zahŕňajú zákaz publikovania obsahu, ktorý podnecuje nenávisť alebo násilie voči určitej skupine osôb na základe etnicity, rasy, pohlavia alebo ďalších znakov, tiež obsah propagujúci terorizmus či kriminalitu, šikanu či pornografiu. Napriek tomu je v praxi na platforme takýto obsah často zdieľaný, pričom patrí medzi najpopulárnejší a najviac odmeňovaný, keďže za virálne videá získavajú autori kredity.

16. júla Bombic zverejnil tento telegramový príspevok. Nabáda v ňom odberateľov na otvorenie účtu v alternatívnom platobnom systéme FireGold. Vďaka spolupráci s FireGold dostáva samotný Bombic províziu za každého nového registrovaného používateľa.

Bombic produkuje a predáva merch s vlastnou potlačou. Tričká stoja takmer 35 eur a pánske a dámske mikiny takmer 50 eur. Oblečenie nosieva Bombic aj vo svojich videách, aby e-shop zviditeľnil a podnietil fanúšikov k nákupu.

Okrem týchto nástrojov zneužíva Danny Kollar priazeň svojich fanúšikov a odberateľov jeho kanálov (Danny Kollar DKX a DK bleskovky) na Telegramu. Na zasielanie dobrovoľných darov uvádza aj účet občianskeho združenia DIR-publikum, ktoré spoluzakladal s ďalšou tvárou dezinfoscény Juditou Laššákovou. Z nášho nedávneho výskumu vyplynulo, že doména dir-publikum.sk je registrovaná na INFO VOJNA, o. z., čo môže naznačovať eventuálne personálne, prípadne aj finančné prepojenie. Napokon, za zmienku stojí aj e-shop, ktorý Bombic prevádzkuje.

Článok pokrýva iba tri príklady problematických aktérov, ktorí dokážu svoj pohyb v online priestore účinne monetizovať. Informácie o ďalších aktéroch môžete nájsť v našich štúdiách o finančnom a organizačnom pozadí dezinfowebov, telegramových kanálov a monetizácii na video platformách.

Článok vznikol s podporou Open Information Partnership v rámci projektu s Prague Security Studies Institute. Výhradnú zodpovednosť za obsah nesú autori.

Súvisiace

Michaela Dubóczi

Vyštudovala politológiu na Katedre politológie **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, kde získala titul PhD. Zároveň je výskumníčkou pre Adapt Institute. Pôsobila ako editorka obsahu v rámci newsletteru o dezinformáciách Digital Infospace Security Initiative a ako analytička pre Strategic Policy Institute. Absolvovala krátkodobú stáž v Kancelárii prezidenta Slovenskej republiky. Kontakt: michaela.duboczi@adaptinstitute.org

Dieťa nemá byť predmetom naháňania lajkov. So zdieľaním fotografií by sme...

22. júla 2024

<https://open.spotify.com/episode/5q7HgfqXoGdZVZtcV0jdir?si=cf7c80ae7f1f432f> Čo sa týka hrozieb, na internete sa stretávame najmä s termínmi ako je detská pornografia, sexuálne zneužívanie, kyberšikana, grooming,...

Autor: Michaela Dubóczi

Zomrel bývalý politik a špičkový lekár Peter Biroš [📄](#)

📅 21. 7. 2024, 15:43, Zdroj: spravy.pravda.sk [📄](#), Vydavateľ: OUR MEDIA SR a. s., Autor: SITA, TASR, Sentiment: Negatívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach

Dosah: 170 265 GRP: 3,78 OTS: 0,04 AVE: 1159 EUR

Vo veku 74 rokov zomrel (19. 7.) lekár, bývalý riaditeľ prešovskej nemocnice a politik Peter Biroš. Informovala o tom Fakultná nemocnica s poliklinikou J. A. Reimana v Prešove na sociálnej sieti.

Peter Biroš sa narodil v Prešove v roku 1950. Na Lekárskej fakulte **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach** absolvoval odbor stomatológia v roku 1974. Od toho istého roku pracoval ako sekundárny lekár stomatochirurgického oddelenia, ktoré od februára 1983 viedol ako ordinár a od mája 1996 ako primár. V rokoch 1997 – 1999 pôsobil ako riaditeľ Nemocnice s poliklinikou v Prešove. Rovnakú pracovnú pozíciu zastával aj v rokoch 2002 – 2006 vo Fakultnej nemocnici s poliklinikou J. A. Reimana Prešov. Od roku 2006 pracoval ako prednosta na klinike maxilofaciálnej chirurgie a dentálnej hygieny.

Okrem dlhoročnej medicínskej praxe sa výrazne angažoval vo verejno-spoločenskej činnosti ako funkcionár telovýchovy a športu, vyše 10 rokov viedol telovýchovnú organizáciu pri Okresnom ústave národného zdravia v Prešove, pôsobil ako športový funkcionár a športový lekár v hádzanárskom klube Tatran Prešov. K jeho záujmom patrila aj žurnalistika, v minulosti prispieval ako dopisovateľ do viacerých denníkov celoštátneho významu.

Foto: TASR

Peter Biroš Peter Biroš, archív TASR, 28.11.2001.

Autor: SITA, TASR

Slovensko smúti za veľkou osobnosťou: Zomrel špičkový lekár a exposlanec NR SR

21. 7. 2024, 15:43, Zdroj: dnes24.sk, Vydavateľ: internet.sk, a. s., Sentiment: Negatívny, Téma: Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach, Kľúčové slová: UPJŠ

Dosah: 53 972 GRP: 1,20 OTS: 0,01 AVE: 762 EUR

Peter Biroš v rokoch 1997 - 1999 pôsobil ako riaditeľ NsP v Prešove, rovnakú pracovnú pozíciu zastával aj v rokoch 2002 - 2006 vo FNsP J. A. Reimana.

Zdroj: Fakultná nemocnica J.A Reimana Prešov

Fakultná nemocnica J. A. Reimana s poliklinikou (FNsP) prijala bolestivú správu o odchode Petra Biroša s veľkou ľútosťou a zármutkom. O smutnej správe informovala na sociálnej sieti.

„Osobnosť prešovskej nemocnice, bývalý riaditeľ, priateľ a kolega MUDr. Peter Biroš, PhD nás opustil vo veku 74 rokov,“ priblížili z FNsP.

Ako píše nemocnica, Peter Biroš sa narodil v Prešove v roku 1950. Lekársku fakultu **UPJŠ** v Košiciach, odbor stomatológia, absolvoval v roku 1974.

Od toho istého roku pracoval ako sekundárny lekár stomatochirurgického oddelenia, ktoré od 01.02.1983 viedol ako ordinár, od 01.05.1996 ako primár.

Riaditeľ nemocnice

V rokoch 1997 – 1999 pôsobil ako riaditeľ NsP v Prešove. Rovnakú pracovnú pozíciu zastával aj v rokoch 2002 – 2006 vo FNsP J. A. Reimana Prešov. Od roku 2006 pracoval ako prednosta na klinike maxilofaciálnej chirurgie a dentálnej hygieny.

„Okrem dlhoročnej medicínskej praxe sa výrazne angažoval vo verejno-spoločenskej činnosti ako funkcionár telovýchovy a športu, vyše 10 rokov viedol telovýchovnú organizáciu pri OÚNZ v Prešove, pôsobil ako športový funkcionár a športový lekár v hádzanárskom klube Tatran Prešov,“ doplnila nemocnica.

Založenie fakulty

Vo funkcii riaditeľa FNsP prispel výraznou mierou k založeniu Fakulty zdravotníctva Prešovskej univerzity a k vzniku Fakultnej nemocnice s poliklinikou J. A. Reimana Prešov.

„Navždy budeme spomínať na MUDr. Petra Biroša, PhD. s úctou a vďakou. Rodine a blízkym vyslovujeme úprimnú sústrasť,“ uzavrela nemocnica.

Okrem medicínskej praxe sa Biroš angažoval aj politicky. Vo volebnom období 2002 až 2006 bol poslancom Národnej rady SR. Do parlamentu sa dostal za stranu Aliancia nového občana.

S veľkou ľútosťou a zármutkom sme dnes prijali správu o odchode osobnosti prešovskej nemocnice, bývalého riaditeľa,...

Posted by Fakultná nemocnica J.A Reimana Prešov on Friday, July 19, 2024

Zdroj: Dnes24.sk

Autor: Global24 s.r.o.

DEMENCIA sa môže objaviť už po štyridsiatke [↗](#)

📅 22. 7. 2024, Zdroj: **Báječná žena**, Strany: 10, 11, Vydavateľ: News and Media Holding a.s., Autor: Veronika Maťová, sk, Sentiment: **Positívny**, Téma: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**, Kľúčové slová: **Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**
Dosah: 155 000 GRP; 3,44 OTS; 0,03 AVE; 19199 EUR

Rubrika: ZDRAVIE

VAROVNÉ SIGNÁLY

Pomohlo by hercovi Bruceovi Willisovi brať jeden konkrétny vitamín, aby sa vyhol diagnóze demencie? Dá sa jej vôbec zabrániť? Podľa vedcov sa k tomu môžeme pomaly priblížiť.

Kto by to bol povedal, ale choroba si nevyberá podľa svalov a slávy, píše [zdravie.pluska.sk](#). Keď akčnému hrdinovi Bruceovi Willisovi diagnostikovali afáziu, teda stratu reči, všetci ostali v šoku. Jeho stav sa však postupne zhoršoval a lekári v jeho 67 rokoch nakoniec museli konštatovať konkrétnejší nález – frontotemporálnu demenciu (FTD), jeden z niekoľkých typov tohto ochorenia.

DIAGNÓZA

ako úľava?

„Problémy s komunikáciou sú, žiaľ, len jedným z príznakov ochorenia, ktorému Bruce čelí. Hoci je to bolestivé, je úľavou, že konečne máme jasnú diagnózu,“ napísala na hercov Instagram jeho súčasná manželka Emma Heming Willis a bývalá manželka Demi Moore. „FTD je kruté ochorenie, o ktorom mnohí z nás nikdy nepočuli, a môže postihnúť každého. U ľudí mladších ako 60 rokov je FTD najčastejšou formou demencie, a keďže stanovenie diagnózy môže trvať roky, FTD je pravdepodobne oveľa rozšírenejšia, než si myslíme,“ doplnili vo vyhlásení na stránke Asociácie pre frontotemporálnu degeneráciu.

SMRTONOSNÁ

pasca

S demenciou žije vo svete viac ako 46 miliónov ľudí, a to je číslo len odhalených prípadov. Podľa Svetovej zdravotníckej organizácie patrí k desiatim hlavným smrteľným ochoreniam a z tejto pasce sa pravdepodobne nepodarí uniknúť ani Bruceovi Willisovi. Zvyčajne sa začína zbudlivosťou a končí sa úplnou odkázanosťou na druhých. V súčasnosti nie je známy žiadny spôsob, ako ju vyliečiť alebo zastaviť. Demencia býva následkom poškodenia mozgu, hlavne mozgovej kôry a neskôr aj ďalších mozgových štruktúr, neurodegeneratívneho ochorenia mozgu, ale aj následkom škodlivých procesov, ako napríklad otrava orga nizmu, úraz hlavy či následok poškodenia cievneho zásobenia mozgu. Nenápadné prvé príznaky, ktoré si bežne spojíme s vyšším vekom či únavou, ju robia veľmi zradným ochorením, zvyčajne ju lekári odhalia neskoro.

MASKUJE sa

Typické problémy s pamäťou sú len jedným z mnohých signálov. Podľa MUDr. Petra Nováka, PhD., z Neuroimunologického ústavu Slovenskej akadémie vied sa nie ktoré typy demencie môžu prejavovať zmenou osobnosti, poškodením úsudku a schopnosti riešiť problémy, poklesom schopnosti sústrediť sa, narušením reči, ale aj zmenami mimo kognitívnej oblasti. „Napríklad narušenie spánku, porucha zraku, motorické poruchy ako triaška, stuhnutosť, pomalé pohyby či halucinácie. U ľudí, od ktorých sa v práci vyžaduje duševná činnosť, sa problémy často prejavujú výrazným poklesom výkonu. Najmä dnes je dôležité myslieť i na to, že depresia môže maskovať nástup demencie, ale i simulovať niektoré jej príznaky.“ Na ľahkú váhu netreba brať ani to, ak stratíte zmysel pre humor, záujem o koníčky alebo sa utiahnete zo spoločnosti.

POMÔŽE

déčko?

Aj keď ochorenie najčastejšie postihuje starších ľudí, odborníci zároveň upozorňujú, že ako včasný typ môže prepuknúť už po štyridsiatke. Kľúčová je preto prevencia, ktorou môžeme ochoreniu predísť alebo ho podchytiť včas a zmierniť tak jeho neskorší priebeh v starobe. Podľa novej rozsiahlej štúdie uverejnenej v časopise *Alzheimer's & Dementia* je adeptom na prevenciu číslo jeden skoré užívanie vitamínu D. Autori to zistili na základe skúmania vzorky pozostávajúcej z vyše 12-tisíc ľudí. Príjem vitamínu D súvisel s dlhším životom bez demencie a v skupine, ktorá užívala doplnky, diagnostikovali o 40 percent menej prípadov ochorenia. Výrazne lepšie fungoval u žien v porovnaní s mužmi.

CVIČTE aj hlavu

„V súčasnosti máme dostupné dôkazy o krokoch, ktoré vedú k významnému zníženiu rizika vzniku a rozvoja demencií. Patria k nim najmä roky nášho formál neho vzdelávania a učenia sa vrátane kognitívneho tréningu, pravidelná fyzická aktivita, konzumácia stredomorskej stravy, ďalej nefajčenie, mierna konzumácia alkoholu a pravidelná sociálna aktivita,“ hovorí MUDr. Zuzana Katreniaková,

PhD. z Lekárskej fakulty **Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach**. Informáciu o tom, že nástup demencie môže výrazne ovplyvniť aj fyzická aktivita, priniesol vedecký časopis The Lancet. Metaanalýza jedenástich štúdií spred niekoľkých rokov ukázala, že pred výrazným poklesom mentálneho zdravia chráni vytrvalostný tréning, najmä beh, bicyklovanie, plávanie, turistika, nordic walking či bežkovanie. V rebríčku sa umiestnilo aj inline korčuľovanie. Týždenne by ste si mali nájsť čas minimálne na 150 minút, ideálne na 300 minút tréningu miernej intenzity.

TEST predpovie

Vedci dokonca vyvíjajú test, ktorý by v rámci skríningu dokázal odhaliť demenciu pred prvými príznakmi. Založený je na meraní hladiny oligomérov amyloidu beta, nesprávne zložených agregátov tohto proteínu, ktorý podľa vedcov spúšťa rozvoj Alzheimerovej choroby. Ďalšou možnosťou, ktorú môže okrem prevencie životným štýlom využiť každý, je dať si po štyridsiatke vyšetriť pamäť u klinického psychológa alebo psychiatra. „Ak počiatočné vyšetrenie podporí podozrenie na kognitívne postihnutie, bude nutné absolvovať viacero vyšetrení, aby sa určila závažnosť, druh a terapia,“ objasňuje MUDr. Peter Novák zo SAV. V ideálnom prípade seniora vyšetří tím lekárov pozostávajúci zo psychológa, psychiatra, z neurológa a rádiológa. „Počítačová tomografia a magnetická rezonancia sa používajú na odhalenie prítomnosti mozgových infarktov, nádorov či úbytku mozgovej hmoty. Potrebný je tiež odber krvi. Dobré je podstúpiť aj odber likvoru, ktorý môže s vysokou presnosťou potvrdiť alebo vylúčiť prítomnosť Alzheimerovej choroby či viacerých ďalších ochorení,“ dodáva odborník.

Vakcína?

Žiaľ, možnosti liečby bývajú obmedzené a zameriavajú sa na spomalenie rozvoja ochorenia. Pričasnej diagnostike a dobre nastavenej farmakologickej aj nefarmakologickej liečbe však môže byť progres týchto ochorení výrazne spomalený. Prelom v márnom boji môže znamenať očkovacia látka, ktorú vyvíjajú slovenskí vedci na čele s doktorom Petrom Novákom. V porovnaní s placebovou skupinou výrazne spomalila klinické zhoršenie o 27 percent a funkčné zhoršenie až o 30 percent. To je skvelá správa!

ČO JU SPÔSOBUJE

VYVOLÁVAJÚCE PRÍČINY DEMENCIE DODNES NIE SÚ ÚPLNE OBJASNENÉ, NIEKTORE ŠTÚDIE VŠAK POVAŽUJÚ ZA RIZIKOVÉ FAKTORY VYSOKÝ KRVNÝ TLAK, DIABETES A ZVÝŠENÚ HLADINU CHOLESTEROLU.

Príznaky

Zhoršovanie pamäti, ktoré narušuje schopnosť plniť jednoduché úlohy každodenného života, časté opakovanie otázok, problémy s formulovaním viet, časté zmeny nálad a správania, nezáujem o okolitý svet, ukladanie vecí na nesprávne a nevhodné miesta, neschopnosť ich potom nájsť, zlá orientácia v známom prostredí – problém potrafiť domov, časová dezorientácia – obmedzenie schopnosti zapamätať si aktuálny deň či rok.

Autor: Spracovala VERONIKA MAŤOVÁ, zdroj Zdravie.pluska.sk, foto shutterstock.com